

GAZETA ROLNICZA

Wychodzi 2 razy w tygodniu: w środy i soboty.

Prenumerata:

W kraju rocznie 12 zł, półrocznie 6 zł,
kwartalnie 3 zł, numer pojedynczy 15 gr.

Wydawca: Śląskie Tow. Wydawnicze w Cieszynie.

Nr. Konta w P. K. O. w Katowicach 306.901.
Redakcja i Administracja: Cieszyn, Konwikłowa 8. Telefon 214.

Cena ogłoszeń:

Wiersz garmondowy 90 gr, przy wielo-
razowym umieszczeniu zniżka.

Numer 49.

W Cieszynie, dnia 26 listopada 1930.

Rok I.

Po pamiętnych wyborach

w listopadzie 1930 r.

Sanacyjna większość w Sejmie i Senacie.

W ostatnią niedzielę odegrano ostatni akt niesłychanych wyborów roku 1930, które wejdą do historii jako wyjątkowe zdarzenie.

Zbyt świeże są wypadki, by już dziś wypowiadać sąd o przyszłości. Opozycji nie zniszczono, chociaż jest osłabiona i znajduje się w mniejszości. Klęskę poniosły także stronnictwa chłopskie, liczba ich mandatów skurczyła się do połowy w stosunku do przeszłego sejmu. Nie wszędzie wytrzymali chłopci próbę teroru, odbije się to na ich położeniu, bo trudno oczekiwać od przedstawicieli wielkiego przemysłu, obszarników i biurokracji ochrony w tym stopniu, jak to czyniły stronnictwa włościańskie. Dalby Bóg, żeby te bezprzykładne w Polsce wybory, oszczędziły narodowi przynajmniej powtórzenia się wypadków z roku 1926.

Sanacja ma większość w sejmie i senacie. Nie wchodzimy narazie w to, jak ją zdobyła i czy ją utrzyma do końca kadencji, tj. przez 5 lat; ale **obywatel wie, że odtąd sanacja ma w ręku Sejm i Rząd i że odpowiedzialność za to, co będzie w przyszłości, całkowicie spada na sanację z marszałkiem Józefem Piłsudskim na czele.**

Połączenie w woj. śląskiem po wyborach do Sejmu Śląskiego.

Na Śląsku wybory przyniosły zwycięstwo sanacji kosztem Niemców, socjalistów i komunistów. Nie obyło się przy tym bez walk krwawych i trupów. Nie przyniosły wybory te sanacji większości w Sejmie Śląskim; taką samą siłą, tj. **19 mandatów** zdobył bowiem blok Korfantego. **Przyjdzie w Sejmie do starcia pomiędzy dwoma równymi siłami, a języczkiem u wagi będą, niestety, znowu Niemcy.** Nie rzuca to Sejmowi długiego żywota, zwłaszcza, że niezalutwany jest konflikt pomiędzy Sejmem a Rządem co do budżetu, a zaogni położenie w Sejmie oprócz tego sprawa Korfantego.

Polskie Stronnictwo Ludowe na Śląsku a wybory.

Do zgniecionych walcem wyborów należy także PSL. Piast. Właściwie jego słabe siły rozbiła sanacja już w maju br. Nie chcąc marnować głosów w okręgu, w którym występują Niemcy, PSL. poleciło swoim członkom głosować do Sejmu i Senatu na listy Korfantego. Ażeby nie tracić całkowicie swej linii ideowej, P. S. L. zgłosiło do Sejmu Śląskiego osobną listę nr. 7. Wobec słabych sił i braku środków i niemożności prowadzenia jakiegokolwiek akcji wyborczej w walce, w której tylko silny ostać się może, lista ta zdobyła tylko znikomą liczbę głosów. Przy-

Wynik wyborów do Senatu.

Sanacja (lista nr. 1) mandatów **75.**
Narodowa Demokracja (lista nr. 4) mandatów **12.**
Centrolew (PPS., Wyzwolenie, Piast, Związek Chłopski) mandatów **14.**

Ukraińcy mandatów **5.**
Niemcy — mandaty **3.**
Chadecja — mandaty **2.**

Wynik wyborów do Sejmu Śląskiego.

Sanacja — 19 mandatów.
Blok Korfantego — 19 mandatów.

Socjaliści niemieccy i polscy — 3 mandaty.
Niemcy — 7 mandatów.

Co się dzieje w Rosji.

Więści o przewrocie i o śmierci Stalina.

Pisma donoszą o krwawym przewrocie w Rosji i o zamordowaniu Stalina. Wiadomości tych dotąd nie potwierdziły żadne autentyczne informacje. W każdym razie coś się w Rosji dzieje nadzwyczajnego i bolszewicy to skwapliwie ukry-

wają. Zapewne najbliższe dni rzuca trochę światła na położenie w Rosji. W Anglii sądzą, że położenie gospodarcze w Rosji staje się coraz to bardziej katastrofalne i w tem widzą powód zaburzeń.

60.206 głosów na unieważnione listy w okręgu 42.

Nawet prasa sanacyjna w Warszawie podając cyfry z okręgu 42 (Kraków-powiat, Chrzanów, Oświęcim, Olkusz, Miechów) nie ukryła, iż w okręgu tym uznano za nieważne 61.475 głosów (według urzędowych danych 60.206).

Skąd wzięła się ta masowa podaż głosów unieważnionych? To byli wyborcy,

którzy nie bacząc na to, iż ich listę — listę centrolewu — unieważniono, mimo to nie żalowali swej fadygi ni zmitręzonego czasu, ażeby dowieść, że przy tej liście obstają, ażeby zademonstrować swoją opozycyjność, ażeby wykazać, że jest ich zwyż tysiąc razy więcej, niż potrzeba na to, ażeby ich lista uznana była nie za świstek papieru, lecz za wyraz woli wielkiej masy wyborców.

czyniły się do tego także dezorientacja wywołana głosowaniem do Sejmu warszawskiego na listę nr. 19 i nastroje wywołane niedzielnym zwycięstwem sanacji. Ludziom opadły ręce.

PSL. nie mogło dotąd na Śląsku odegrać większej roli. Zaledwie się zaczęło rozwijać, przyszły wypadki z roku 1926 i prądy sanacyjne w stronnictwie, które zmniejszyły znacznie jego szeregi na Górnym Śląsku. Ciężkie próby ostatnich miesięcy dopełniły miary.

PSL. dopomogło chłopom w Cieszyńskim do zdobycia około 20 000 morgów ziemi. Pamiętają o tem parcelanci, ale ziemia ta jeszcze nie jest ich własnością, a niektórzy wójtowie kazali im podpisywać deklaracje, że będą głosowali na listę nr. 1, w przeciwnym razie grozili odebraniem ziemi. W walce pomiędzy sercem a żołądkiem, zwyciężył ten ostatni.

Wybory ostatnie to próba charakterów. Wytrzymać taką walkę potrafią tylko ludzie o wysokiej wartości moralnej.

Oprócz tego co już przeżyli, czekają ich kpiny i złorzeczenia szaleńców zwycięstwa podnieconego obozu sanacji i jego organów prasowych. Zdaje się jednak, że tylko takie ciężkie próby mogą kształtować prawych obywateli, zdolnych do walki o wielkie dobra narodu.

Ciężkie próby ruchu ludowego przyczynią się niewątpliwie do zrewidowania dotychczasowej polityki. O tem będzie musiało pomyśleć tych 50 posłów chłopskich w Sejmie warszawskim. **Cokolwiek uczynią, nie może to być zejściem z drogi obrony prawa i wolności.**

Śląski „Piast” stał wiernie przy tym sztandarze, a chociaż uległ przemocy, **pozostanie mu tyle sił, by do chwili czasów normalnych podtrzymać ideę zrównoważonego stronnictwa chłopskiego, kochającego wolność i stawiającego najwyżej ideę państwa polskiego.** Cokolwiek się stanie, to jest pewnem, że Polska bez takiej grupy włościańskiej się nie obejdzie.

Likwidacja więźniów w Brześciu.

Więźniów z Brześcia przeważnie przewieziono do Warszawy i w okolice Warszawy. Kilku z nich, w tem Dr. Kiernika i Liebermanna uwolniono za kaucją 10 tysięcy zł. Losy innych są niepewne. B. premier Witos i Korfanty mają być w więzieniu mokotowskim w Warszawie. Najbliższe dni przyniosą zapewne szczegóły w tej sprawie.

Podobno likwidacja więźniów brzeskich to jeden z kłopotów sanacji. Trzeba wobec społeczeństwa wykazać ich winę.

Partje chłopskie łączą się.

W poprzednim Sejmie była prowadzona przez cały czas akcja, zmierzająca do konsolidacji trzech stronnictw chłopskich. Obecnie sprawa ta znowu jest poruszana. Istnieje tendencja utworzenia jednolitego klubu chłopskiego.

Za 50 złotych.

Prasa donosiła już, że w czasie kampanji wyborczej b. poseł endecki, p. Stroński, został napadnięty w restauracji w Wilnie i pobity przez niejakiego Rutkowskiego. Obecnie tensam Rutkowski złożył u notariusza oświadczenie, w którym stwierdza dosłownie:

„Członkowie komitetu wyborczego sanacji Dżiszlajtys i Siemaszko wynajęli mnie do rozbijania antysanacyjnych zgromadzeń i dokonania napadu na prof. Strońskiego. Przyrzekli mi dobrą zapłatę, jeśli urządzę Strońskiego tak, aby nie mógł wstać. Siemaszko dał mi żelazną rękawicę i kazał mi przytem: „Idź i bij tak, byś trafił między oczy“. W czasie, gdy miałem wykonać ten rozkaz, oddział 30 ludzi czekał na mnie w bramie, by mi w razie potrzeby przyjść z pomocą. Za tę „robotę“ miałem dostać 50 zł, ale dostałem tylko 10 zł, bo mi się nie udało Strońskiego „naleźć obić“. Tyle ów Rutkowski wobec notariusza.

Komentarze są chyba zbyteczne.

Nowa dyktatura w Hiszpanji.

Pisma hiszpańskie przynoszą wiadomość, że król Alfons przygotowuje nową dyktaturę na wzór Primo de Riwery i w tym celu odbył dłuższą konferencję z szefem policji bezpieczeństwa, generałem Molą.

Obniżenie pensyj urzędniczych we Włoszech o 12 procent.

Duże wrażenie wywołała decyzja włoskiej rady ministrów, obniżająca od 1-go grudnia br. pobory wszystkich urzędników państwowych, oraz zależnych od państwa o 12 proc. Decyzja umotywowana jest koniecznością utrzymania budżetu w dotychczasowych granicach bez nowych ciężarów fiskalnych, niższą cen hurtowych, która musi odbić się na cenach detalicznych, jak również niższą czynszów mieszkaniowych.

Aresztowanie wysokich dygnitarzy w Rosji.

„Socjalistyczeskij Wiestnik“, organ socjal-demokracji rosyjskiej w Berlinie, ogłasza sensacyjną wiadomość o aresztowaniu członka najwyższej rady wojennej Andrejewa, oraz gen. Blüchera, głównodowodzącego armji sowieckiej na Dalekim Wschodzie. Aresztowanie to pozostaje w związku z wykryciem tajnej organizacji, skierowanej przeciwko obecnemu rządowi sowieckiemu. Na czele organizacji stał przewodniczący rady komisarzy ludowych Syrcow, poprzednio już aresztowany.

Cały naród włoski zamieniony w żołnierzy.

Rada ministrów uchwaliła rozporządzenie, wedle którego każdy obywatel włoski, który z dniem 1 października skończy 18 lat życia, musi obowiązkowo przejść dwuletni kurs przysposobienia wojskowego. Celem tego przeszkolenia wojskowego jest dostarczenie armji rekrutów już po części wyszkolonych.

Papież a rozbrojenie.

Jak z kół watykańskich donoszą, w najbliższym czasie papież Pius XI ma wydać encyklikę w sprawie pokoju światowego i rozbrojenia.

Kłopoty Anglii.

Najbogatsze i najpotężniejsze państwo zachodniej Europy, jakim jest Anglia, ma teraz wciąż dużo kłopotów ze swojemi dalekiemi koloniami — z kolonjami. Nie tylko chcą one się wyzwalać z pod jej protekcji i opieki, ale nawet regulowanie z niemi stosunku wymiany towarów jest utrudnione. W Londynie odbywała się właśnie narada przedstawicieli wszystkich angielskich kolonij w sprawach polityki handlowej. Chodzi tam o to, ażeby dać specjalne zniżki cel kolonjom na przywóz zboża do Anglii, a znow wzamian przemysłowi angielskiemu na wywóz jego wyrobów do kolonij. Do zgody nie doszło, bo Anglia sprowadzała zawsze zboże zupełnie bez cła, a więc, żeby kolonjom dogodzić a zarazem wzamian więcej wywieźć swego towaru do kolonij, musiałaby naprzód u siebie wprowadzić jakieś choćby niewielkie cło na zboże. Na to się obecny rząd angielski nie może odważyć, bo się obawia, żeby chleb w Anglii nie zdrożał, zwłaszcza, iż własnego rolnictwa Anglia prawie wcale nie posiada.

Indje sfederowanem dominjum.

Wedle potwierdzonych wiadomości, konferencja indyjska otrzymała z pewnej strony konkretny projekt nowej konstytucji dla Indyj. Projekt ten znajduje poparcie u większości maharadzów, jako też przedstawicieli muzułmanów indyjskich i polega na przyznaniu Indjom specjalnego statutu dominjum. Odnośny projekt uważa się za całkowicie realny, a możnaby go popularnie określić jako zamiar nadania Indjom charakteru półdominjum, którego rząd składałby się w połowie z czynników miejscowych, a w połowie z Anglików.

Burzliwy sejm bułgarski.

Bułgaria znana jest wśród państw Europy, z częstych wewnętrznych niepokojów i awantur. W tej chwili nie odbywa się tam żaden zasadniczy przewrót, ale szarpanina wewnętrzna trwa. Miał się zebrać sejm, ale posłów lewicy rząd właśnie wsadził do więzienia. Wobec tego w dniu otwarcia sejmu posłowie robotniczy zrobili gwałtowną demonstrację, jako protest przeciwko tym aresztowaniom.

O blisko 200 milionów zł zmniejszył się eksport w roku bież.

Bilans handlowy Polski za pierwsze trzy kwartały b. r. charakteryzuje się znacznym spadkiem eksportu w porównaniu z latami ubiegłymi. W tym samym czasie r. 1929 wartość przywozu wynosiła 2397,4 milj. zł, w roku bieżącym tylko 1721,0 milj. zł. Wywóz w odpowiednich okresach wynosił w 1929 roku 2043,0 milj. zł, a w bieżącym roku 1846,3 milj. zł. W rezultacie więc saldo jest w roku 1930 dodatnie, pochodzi ono jednak nie ze zwiększenia się eksportu, ale na skutek gwałtownego skurczenia się przywozu wobec kryzysu gospodarczego. Zmniejszenie się importu w roku bież. obserwujemy nietylko w zmniejszeniu się przywozu artykułów spożywczych, których w tym okresie roku bież. przywieźliśmy za 278,3 milj. zł, wobec 335,1 milj. zł w tym samym czasie roku ub., ale przede wszystkim w zmniejszeniu się przywozu maszyn i narzędzi, jak również w zmniejszeniu się w tym okresie przywozu podstawowych surowców przemysłowych: rud żelaznych, złomu żelaznego, miedzi, nasion olei-

stych i olejów, nawozów sztucznych i surowców włókienniczych.

Ogółem eksport w tym roku zmniejszył się w ciągu trzech kwartałów o 196,7 milj. zł. Na to zmniejszenie składa się spadek wywozu siana, drzewa, węgla, przetworów naftowych, cynku, materiałów włókienniczych itd. Zwyżkę eksportu widać tylko w grupie artykułów spożywczych na skutek większego wywozu zboża i cukru. Ogólne rezultaty po zesumowaniu plusów i minusów wskazują, że nasz eksport kształtuje się w bieżącym roku znacznie gorzej, niż w roku ubiegłym, oraz że specjalnie w dziale artykułów przemysłowych eksport nasz żadnego postępu nie osiąga, nie widać nawet objawów ekspansji w tym kierunku.

Ekspansja gospodarcza Polski opiera się wciąż na eksporcie surowców, prowadzonym bardzo często po cenie dumpingowej i z przeliczeniem kosztów tego dumpingu na konsumentów.

Z Polski i ze świata.

Krwawe stłumienie buntu włościan w Bolszewji.

Włościanie dwóch wsi ostrowskiego rejonu niedaleko Pskowa, odmówili wydania przysłanym urzędnikom zboża.

Z Pskowa zawezwano trzy kompanie piechoty z kulomiotami. Chłopi oświadczyli żołnierzom, że wolą umrzeć z żonami i dziećmi od ich kul, niż straszną śmiercią głodową, na którą zostaną skazani w razie odebrania zboża. Po tych rozmowach żołnierze oświadczyli, że do włościan strzelać nie będą. Kompanje zostały natychmiast wysłane z powrotem do Pskowa. Jednocześnie przybył z Moskwy oddział specjalnych wojsk GPU, który otoczył szczelnym kołem obydwie wsie.

Czekiści aresztowali wszystkich mężczyzn w wieku od 20 do 70 lat. Przedewszystkiem zostali rozstrzelani dwaj popi, oskarżeni o podburzanie do buntu.

Po paru godzinach z ogólnej liczby aresztowanych oddzielono 76 włościan, odprowadzono ich na pole i kazano kopać wielki dół. Wszyscy skazani w liczbie 76 zostali rozstrzelani.

Walka o „tron“ cygański w Poznaniu.

Do namiotu Jana Kwieka w Poznaniu wtargnęło w czasie nieobecności gospodarza 12-tu cyganów, przyczem jeden z nich pod groźbą sztyletu zażądał od żony Kwieka wydania wszystkich pieniędzy, co też napadnięta uczyniła, wręczając mu 500 zł. Kiedy wszyscy 12-tu zamierzali już opuścić namiot, jeden z cyganów zdarł żonie Kwieka łańcuszek złoty z 2-ma dukatami, wartości 200 zł.

Jan Kwiek jest konkurentem do władzy królewskiej nad cyganami, którą obecnie rzekomo bezprawnie dzierży Michał Kwiek II. Jan Kwiek nie chce z władzą „królewską“ swego imiennika pogodzić się i czyni starania, by znenawidzonego przez siebie Michała II pozbawić „tronu“. Wskutek tej nienawiści przeciwko osobie królewskiej król Michał mści się ma nasyłaniem band na obóz Jana Kwieka.

Katastrofa w Lyonie.

W Lyonie wydrżyła się straszna katastrofa. W tarasowatej dzielnicy St. Jean zawalił się nagle mur wzmacniający zbocze pagórka Fourviere i runął na stojący obok szpitala St. Pathian dom pielęgniarzek, zamieniając go w stos gruzów. Wskutek zawalenia się muru na długości około 80 metrów pozbawiony fundamentów cały szereg kamienic 5—7 piętrowych przy rue Tramassac począł się obsuwać i walić.

Wydobyto z pod gruzów 70 zabitych i 60 ciężko rannych. W przybliżeniu podawana cyfra zabitych wynosi ponad 100 osób.

Pożarci przez rekiny.

P. Jackson, żona wicekonsula Stanów Zjednoczonych w Hawannie, zrzucana została pod-

